

API DET BØR DU VIDE OM FØDSELHJÆLP

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Gode råd om hvordan du vurderer, om koen har brug for fødselshjælp – og om hvordan du hjælper kalven bedst muligt efter fødslen.

Fødselsforløbet og de første minutter efter fødslen kan være afgørende for resten af kalvens liv. Men hvornår er det nødvendigt at gribe ind og hjælpe koen under fødslen? Når man trækker i kalvens ben, bliver det normale kælvningsforløb forstyrret, og man risikerer at afbryde den værdifulde overførsel af blod fra fosterhinderne (efterbyrden) til kalven, som sker under den sidste del af fødselsforløbet. Utidig fødselshjælp øger også risikoen for fødselsskader og tilbageholdt efterbyrd. Lad derfor koen være i fred, hvis fødslen forløber normalt.

Tjek sutterefleksen. Hvis den er svag, er der stor sandsynlighed for, at kalven ikke selv vil indtage tilstrækkeligt med råmælk. Foto: SEGES

HVORNÅR SKAL MAN TRÆKKE I KALVEN?

Der kan sagtens gå omkring en time, fra benene bliver synlige, til kalven er helt ude. Det vigtige er, at der er fremdrift i fødslen. Når du opdager en fødsel, hvor ben og evt. mule er synlig, så noter dig, hvor langt kalven er fremme, og lad koen/kvieren være alene i 20-30 minutter og vurder derefter, om der er fremskridt. Er der det, så giv koen yderligere 20-30 minutter. Er der ingen fremdrift, er benene kolde eller tungen tyk, tør eller blålig, skal du handle. Hent fødsels-grejet, vask koen og det af kalven, der stikker ud, og smør grundigt med fødselsgel. Mærk så efter, om kalven ligger korrekt, om fødselsvejen føles normal, og om der er et rimeligt forhold mellem

kalvens størrelse og størrelsen på koens bækken. Hvis kalven ligger korrekt, og du skønner, at der er plads nok, kan du trække i kalven samtidig med, at koen presser.

HÆNG IKKE KALVEN OP

Undlad at hænge den nyfødte kalv op over en låge eller et forværk for at rense luftvejene. Det presser på mellemgulvet og gør vejrtrækningen mere besværet. Læg hellere den nyfødte kalv i brystleje – det letter vejrtrækningen. Rens evt. dens mund for slim. Naturligvis med en ren hånd – så er risikoen for diarré lidt mindre.

TJEK SUTTEREFLEKSEN

Sutterefleksen er en god indikator for den nyfødte kalvs livskraft – dvs. hvor levedygtig den er. Tjek reflexen med et par rene fingre ca. 10 minutter efter fødslen. Hvis sutterefleksen er svag, er der stor sandsynlighed for, at kalven ikke selv vil indtage tilstrækkeligt med råmælk indenfor de kritiske første fire timer. Samtidig har kalve med svag sutterefleks ofte også forringet optagelse af antistoffer fra råmælken. Derfor har de brug for en hjælpende hånd. Hurtig tildeling af råmælk kan være afgørende for at stabilisere kalven. Hvis ikke den kan drikke af sutteflaske, er sondefodring løsningen. I systemer, hvor kalven normalt selv skal patte koen, bør kalven hjælpes til patten. Hvis ikke den er frisk nok til selv at patte, er løsningen også her sondefodring.

Læs mere om fødselshjælp på

www.landbrugsinfo.dk/merekvaegnyt i artiklen [Det bør du vide om fødselshjælp til malkekvæg](#)